

El monòlit de Sant Joan del Lledó

L'ermita de Sant Joan del Lledó

Cada any, els veïns de La Pobla visiten el monòlit en record de l'ermita

Quan la reconquesta cristiana arribà al segle XI a les terres que, posteriorment, conformarien l'actual Camp de Tarragona, hom constituí el castrum del Codony. Aquest castrum (entès no necessàriament amb l'existència d'un castell, si no, més aviat, com a terme jurisdiccional) era un extens territori que comprenia per la part esquerra del Francolí, els actuals termes de Perafort, els Pallaresos, els Garidells, i part de la Secuita, i a la riba dreta els actuals termes de la Pobla de Mafumet, el Morell, Vilallonga, el Rourell, i la part de la Ferrerota de Constantí.

L'arquebisbe engegà, al llarg de la primera meitat del segle XII, la xarxa parroquial que permetria satisfer les necessitats espirituals dels incipients pobladors d'aquest territori. A la butlla del Papa Anastasi IV de l'any 1154, s'esmenta l'existència de dues parròquies per al territori del Codony, la de Sant Pere del Codony, per a la riba esquerra, i Sant Joan del Consell, per a la riba dreta. Sabem que aquesta parròquia funcionà de manera efectiva durant la segona meitat del segle XII. Així, a les diverses donacions de les terres que serien conegudes, després, com els Hospitals, la Granja dels Freres o el Rourell, que es feren als ordes monàstics, s'especifica que aquelles eren situades a Sant Joan del Consell. Desconeixem per quin motiu, però ja a finals de la mateixa centúria, el 1194, a la butlla del Papa Celestí III, ja no apareix esmentada, passant a ésser una església sufragània de la de Sant Pere del Codony.

Aquesta primitiva església de Sant Joan del Consell, hom l'ha relacionat amb l'ermita de Sant Joan del Lledó. L'ermita era situada a l'antic terme de la Quadra de Vilar de Baró, a prop del camí ral de Tarragona a Montblanc, en terrenys actualment ocupats per la refineria. Desconeixem com seria l'ermita, tot i que, per l'època en que es constituí, caldria suposar-la romànica. Al seu costat hi havia el fossar i la casa de l'ermità. Per la documentació sabem que, just davant la porta de l'ermita existia un ampli porxo, al qual els ermitans tenien el privilegi de ser enterrats. A l'interior, només hi ha constància d'un altar dedicat a Sant Joan Baptista, n'hi hauria un altre on es veneraria la imatge de la Mare de Déu del Lledó, i una pila baptismal, utilitzable només en cas de mal temps o de crescuda del Francolí, car, en condicions normals, els pobletans tenien l'obligació de rebre els sagraments a Sant Pere del Codony. Aquesta pila baptismal desaparegué durant la Guerra dels Segadors (1640-1652).

L'ermita tingué molt predicament i devoció entre els pobletans, així com entre els habitants dels masos de les quadres de Requesens, Camareria, o dels del Codony d'aquesta part del riu. Molts

d'ells, als seus testaments demanaven ser sebollits a l'interior del temple (només reservat a algunes famílies que fruien d'aquest privilegi) o al seu fossar. Així mateix, molts capítols matrimonials i casaments es feien a l'ermita. Molts devots pobletans fundaren misses i aniversaris a favor de dita ermita.

Malgrat el prestigi assolit per l'ermita entre els pobletans, els conflictes bèlics, la inseguretat motivada pel seu isolament, provocaren que, poc a poc, i d'una manera més accentuada al llarg del segle XVIII, l'ermita entrés en un procés de descurança i decadència, havent-se trobat, fins i tot, animals al seu interior. El 1788, l'arquebisbe prohibí cap funció religiosa al seu interior i, a la mort del darrer ermità, el 1801, el batlle de la Pobla, Joan Mir i Blasi, junt amb el vicari, mossèn Francesc Bertran, sol·licitaren i aconseguiren el trasllat de tots els objectes de culte a l'església de la Pobla. La trasllació d'aquests i, sobretot, de la imatge de la Mare de Déu del Lledó, el 27 de desembre del mateix any, fou rebut a la Pobla amb grans celebracions i festes. L'ermita fou aterrada, aprofitant-se els millors materials per a la construcció del cambril de la verge, a la dreta del creuer, el qual fou beneït el 19 d'abril de 1802.

De l'antiga ermita de Sant Joan del Lledó no quedà cap vestigi, tant sols el record de la seva existència. Ja a les darreries del segle XX, un cop instal·lada la refineria, hom erigí un monòlit al lloc on es creu que era situada, per tal que tots els pobletans en poguem tenir memòria.